

Mörbyskolan

Plan mot kränkande behandling och diskriminering med aktiva åtgärder för att förebygga och förhindra diskriminering och kränkande behandling

Gäller för läsåret 2022-23

Verksamhetsformer som omfattas av planen:

Mörbyskolan består av följande verksamhet:

- Grundskola åk 7-9
- Grundsärskola åk 7-9

Ansvarig för planen: Isabel Rodriguez

Innehåll

Plan mot kränkande behandling	4
Lagen	4
Mål och vision för arbetet med plan mot kränkande behandling och aktiva åtgärder	5
Delaktighet och ansvar	5
Skolans vuxenteam	6
Allas delaktighet i arbetet och information om planens innehåll	6
Arbetet med aktiva åtgärder	7
Steg 1: Uppföljning och utvärdering – så här gick arbetet med förra årets plan	8
Steg 2 Undersöka risker och hinder	10
Steg 3: Verksamhetens analys efter kartläggningen	11
Steg 4: Åtgärder	12
Ärendegång vid misstanke om kränkande behandling	13
Mörbyskolans dokumentation	15
Mörbyskolans åtgärdstrappa	16
Bilaga 1 Ärendegång	18
Bilaga 2 Lagrum	19
Definitioner	19
Definitioner av kränkande behandling enligt skollagen (2010:800) kap. 6	19
Definitioner av trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567)	19
Definitioner av sexuella trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567)	19
Skollagen 6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling	20
Läroplanerna för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet samt för grundsärskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan.	21
Socialtjänstlagen (2001:456)	22
Diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567)	22

Olika former av diskriminering	22
Diskrimineringsgrunderna	23
Förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling (2016:1011) 2§	23
Bilaga 3 Information och materiel	24
Tips på information och material att använda i det främjande och förebyggande arbetet.	

Plan mot kränkande behandling

Alla skolor och fritidshem måste årligen göra en plan mot kränkande behandling. Det skall finnas en plan för varje verksamhet och anpassas till läget som råder där. Planen skall innehålla en:

- översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.
- redogörelse för vilka av dessa åtgärder som skolan tänkt påbörja eller genomföra under det kommande året.
- beskrivning över vad personalen ska göra om det händer något akut.
- beskrivning hur planen ska göras känd bland eleverna.
- beskrivning av hur eleverna ska delta i arbetet med att göra, följa upp och utvärdera planen.

Efterföljande års plan skall innehålla en redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts.

Lagen¹

Skolans arbete för att främja lika rättigheter och möjligheter samt förebygga och åtgärda diskriminering, trakasserier och kränkande behandling regleras av lagstiftning i skollagen kap. 6 (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567), förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling (2016:1011) och läroplanerna².

Skolan ska: A) upprätta en årlig plan mot kränkande behandling.

B) genomföra aktiva åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling.

Det förebyggande arbetet med aktiva åtgärder handlar om att ta bort risker för att elever blir utsatta för kränkningar i skolan och på fritidshemmet och genomförs i följande steg:

- Uppföljning och utvärdering
- Undersöka risker och hinder
- Analysera orsaker till riskerna och hindren
- Genomföra åtgärder genom att sätta upp mål och bestämma åtgärder samt upprätta en plan mot kränkande behandling

Mål och vision för arbetet med plan mot kränkande behandling och aktiva åtgärder

¹ Lagrummen finns som bilagor under avsnittet Lagrum.

² Information om och vägledning i arbetet mot kränkande behandling finns på webbplatserna: www.skolverket.se, www.do.se och www.skolinspektionen.se

- Ingen på Mörbyskolan skall bli diskriminerad eller utsatt för kränkande behandling.
- Alla skolans elever, föräldrar och personal skall medverka till att förebygga, upptäcka och stoppa diskrimineringar och kränkningar.
- Skolan skall vara en lugn och harmonisk plats där alla som vistas känner trygghet.
- Alla på skolan skall bidra till ett arbetsklimat som präglas av respekt, jämställdhet, omtanke, hjälpsamhet och vänlighet.
- Målet är även att öka trivseln och tryggheten på skolan, samt minska stressen bland eleverna.
- Ytterligare ett mål är att motverka den ”anti-tjallar-kultur” som finns bland eleverna så att eleverna i högre utsträckning känner förtroende för de vuxna på skolan.

Delaktighet och ansvar

Planen skall vara känd för alla och beskriva det förebyggande och främjande arbetet samt åtgärder och utvecklingsarbete som skolan ska arbeta med.

- Rektor är ytterst ansvarig för att förebygga och åtgärda alla former av diskrimineringar och kränkningar. Rektor ansvarar för att kränkningar anmäls till huvudman.
- Alla på skolan ansvarar för att diskrimineringar och kränkningar inte förekommer. Lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling ansvarar för att anmäla detta till Vuxenteamet och rektor.
- Vuxenteamet ansvarar för att ett aktivt arbete bedrivs mot trakasserier och kränkningar mellan elever på skolan.

Vuxenteamet på Mörbyskolan

Namn	Titel	Skolenhet
Claes Hänström	Lärare	Arbetslag 7
My Nyman	Kurator	EHT
Tove Swahn	Lärare	Arbetslag 7
Katti Nilsson	SVA-lärare/bibliotekarie	Arbetslag 8

Michael Eurenus	Speciallärare	EHT, Arbetslag 7
Bengt Axelsson	Biträdande rektor	Skolledning, EHT
Therese Norin	Socialpedagog	LC, arbetslag 9
Ida Svantesson	Lärare/arbetslagledare	Arbetslag 8
Hanna Boman	Lärare	Arbetslag 9, LC

Vuxenteamet består av vuxna med olika utbildning, roller och kompetens i verksamheten. De arbetar konsulterande och i uppdraget ingår att arbeta för allas medverkan för en trygg miljö på skolan. Teamet leds av kurator Annica Bennhult som är sammankallande. Teamet är insatta i skolans utvecklingsområden och ansvarar för analys då kommunens trygghetsenkät är genomförd, gör eventuella följdfrågor till denna samt sätter upp nya mål för den förebyggande verksamhet på skolan. Teamet kan även kopplas in i det utredande arbetet vid kränkande behandling och trakasseriet.

Allas delaktighet i arbetet och information om planens innehåll

I Danderyds kommuns skolor och fritidshem deltar personal, elever och vårdnadshavare i arbetet med att förebygga kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier.

- Eleverna deltar i kartläggning genom att de besvarar frågor i trivselenkäten två gånger per år.
- FFF-grupp (Fighting For Friendship) med representanter från alla klasser träffas regelbundet tillsammans med vuxenteamet.
- All personal informeras av vuxenteamet om Mörbyskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling.
- Information till föräldrar om planen sker vid ett föräldramöte.
- Mentor har genomgång av Mörbyskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling med eleverna i samband med skolstarten.
- Tillfälle för synpunkter för revidering av planen från vårdnadshavare och elever ges vid dessa informationstillfällen.

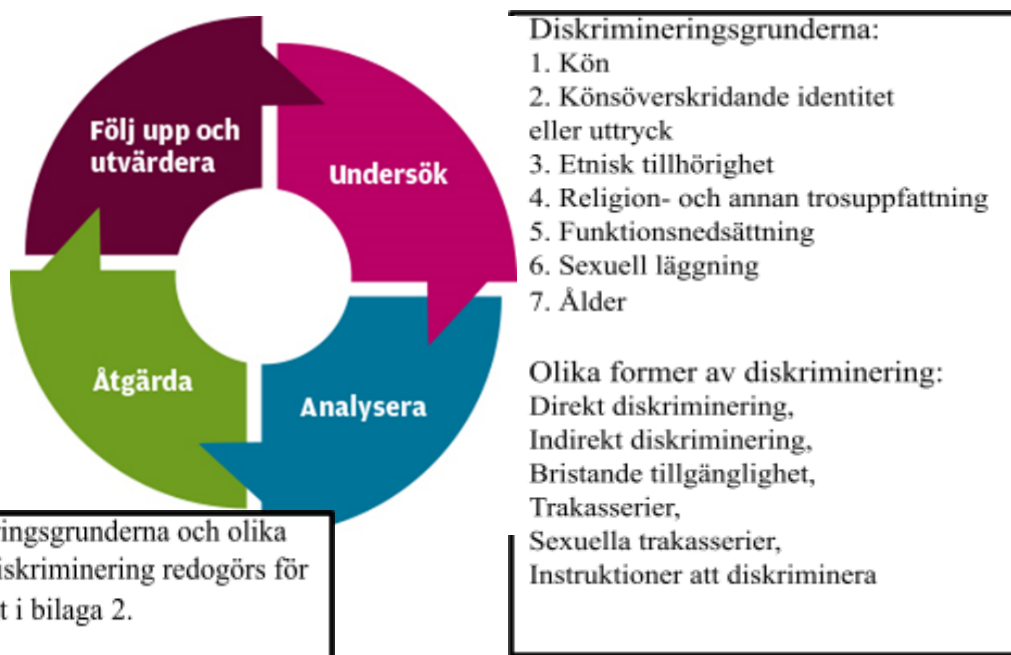
Planen finns på kommunens skolplattform, och på skolans webbplats under respektive verksamhet. En ny plan publiceras varje år.

Arbetet med aktiva åtgärder

Det aktiva arbetet genomförs i följande steg

- Skolan **undersöker** i det första steget **den egna verksamheten** i syfte att upptäcka risker för diskriminering eller andra hinder för elevernas lika rättigheter och möjligheter.
- I det andra steget **analyserar** skolan **orsakerna** till de eventuella hinder som upptäckts.
- I det tredje steget fattar skolan beslut om **åtgärder som ska genomföras** för att undanröja de hinder som upptäckts.
- I det fjärde steget **följs arbetet för att motverka diskriminering upp och utvärderas**. En tillbakablick över föregående läsårs arbete inleder arbetet med nästa års plan.

Steg 1: Uppföljning och utvärdering – så här gick arbetet med förra årets plan

Uppföljning och utvärdering sker vid läsårsslut och vid läsårsstart informeras övrig personal. Utvärderingen genomförs även löpande under året under vuxenteamsmöten och FFF-möten. Efter varje temadag/utbildning utvärderas dagen genom enkäter. Kommunens trygghetsenkät genomförs två gånger per år och eventuella följdfrågor utformas vid behov.

- Eleverna ska fortsatt ha fast placering på samtliga lektioner och läraren bestämmer grupper vid grupparbeten. Påminnelse om detta mailas ut till samtlig personal vid terminsstart.

Utvärdering: 94% av eleverna svarade på trygghetsenkäten vt 22 att det var fast placering alltid eller oftast på lektionerna och 97% svarade att det alltid eller oftast läraren som bestämde grupper.

- Fortsatt schemalagt och heltäckande rastvärdssystem.

Utvärdering: Rastvärdssystemet har fungerat väl men eleverna efterfrågar trots detta mer vuxennärvaro i korridorerna.

- Bredare och framför allt tidigare samverkan mellan mentorer/lärare och Vuxenteamet så fort man misstänker eller identifierar en risk för kränkningar.

Utvärdering: Vuxenteamets representanter har en stående punkt på arbetslagens möten varannan vecka. Mentorer upplever att de kan vända sig till kollegor i vuxenteamet för stöd när det finns behov.

- Utveckla och effektivisera arbetet med Mörbyskolans FFF-representanter. Aktivitetsdagar planeras av FFF och Vuxenteam med syfte att öka trivsel. Dessa dagar genomförs med hjälp av all personal.

Utvärdering: Flera aktivitetsdagar varje termin genomförs med stort engagemang av samtliga på skolan och är mycket uppskattade.

- Utveckla samarbetet mellan Elevråd och FFF-representanterna.

Utvärdering: Kan utvecklas mer. De gamla rutinerna och uppdelningen lever delvis kvar.

- Kurator och skolsköterska har samtal med alla i åk 7 under uppstartsveckorna i små grupper.

Utvärdering: Fungerar utmärkt och syftar till att presentera skolsköterskans och kurators roll som hälsobefrämjande resurs på skolan. Vi märker att dessa samtal gör det lättare för eleverna att söka upp kurator och skolsköterska vid behov och att de ingår som en naturlig del för att trygga skolmiljön för eleverna.

- Kurator genomför en individuell hälsoenkät och samtal med alla elever i åk 7 under läsåret.

Utvärdering: Fungerar bra och är en mycket viktig del i det förebyggande arbetet med elevhälsan.

- Inkludera SVA-eleverna mer i verksamheten. All personal ska vara aktiv i inkluderingen.

Utvärdering: Framförhållningen vid schemabrytande aktiviteter kan förbättras ytterligare.

- Mentorerna har samtal med framför allt våra nya elever i åk 7 tidigt på höstterminen och betonar att Mörbyskolan har nolltolerans mot kränkningar. Samtlig personal ska samarbeta och vara uppmärksamma på risker i ett tidigt stadium.

Utvärdering: En stor majoritet av skolans elever uppger att de har någon vuxen på skolan att vända sig till. Samtidigt vet vi att vi behöver arbeta mer med den tystnadskultur som råder hos eleverna.

- Individuella samtal mellan mentorerna och elever ska ske löpande under året.

Utvärdering: Sker då behov uppstår men sällan med systematik.

- Mentorstiden ska planeras upp i arbetslagen med hjälp av Vuxenteamet och innehålla en större del trivsselfrämjande aktiviteter och lekar.

Utvärdering: Vuxenteamet har innevarande läsår en stående punkt på arbetslaget varannan vecka. Klassens FFF-representanter genomför med regelbundenhet samarbetsövningar med sin klass på mentorstiden.

- Dokumentationen av kränkningsärenden och incidenter ska alltid genomföras av berörd personal.
Utvärdering: Svårt att utvärdera pga ett nytt anmälningssystem som nyligen satts i bruk.

Steg 2: Undersöka risker och hinder

För att hitta och identifiera hinder för elever och områden där eleverna riskerar att utsättas för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier undersöker och kartlägger vi skolans miljö utifrån samtliga diskrimineringsgrunder på följande sätt:

Kartläggningsmetoder:

- Kommungemensam trygghetsenkät för samtliga elever en gång per termin.
- FFF samlar in anonyma lappar från samtliga elever kring läget i klassen. Lappar läses av vuxenteamet.
- Incidentrapporter vid samtliga kränkningsärenden, från ht -22 i prorenata.
- Uppstartssamtal för samtliga sjuor med kurator och skolsköterska.
- Obligatoriska individuella samtal med samtliga elever i åk 7 med fokus på psykisk hälsa, trivsel och trygghet på skolan.
- Omfattande hälsosamtal för samtliga elever i årskurs 8.
- Mentorssamtal.
- Rastvärdssystem.
- Skolfrånvaron kontrolleras regelbundet(mentor, EHT, rektor). Från vt-22 skolpliktsanmäls elever med 20% frånvaro de senaste 2 månaderna inför varje lov.

Undersökningsområden:

- Förekomst, frekvens och utbredning av mobbning/kränkande behandling
- Förekomst, frekvens och typ av diskriminering
- Vuxennärvaro och vuxenkontakter.
- Kartläggning av skolans miljöer (trygga/otrygga platser)
- Förslag på förbättringsåtgärder från eleverna

Steg 3: Verksamhetens analys efter kartläggningen

Vi har identifierat några områden i vår verksamhet som riskområden. För att förebygga att kränkande handlingar sker kommer vi under året att arbeta för att det inte ska uppstå problem på dessa områden. Syftet med vårt förebyggande arbete att elevernas miljö ska bli trygg och säker.

Under läsåret 22-23 kommer analys av kommunens trygghetsenkät i november och i maj då det är första läsåret det går att jämföra samma enkät.

Vad som går att utläsa från trygghetsenkäten som gjordes vt och ht 2022 är:

[Förra terminens vt 22 trygghetsenkät\(kommungemensam\)](#)

[Höstterminens ht 22 trygghetsenkät\(kommungemensam\)](#)

vt: 82% av skolans elever genomförde trygghetsenkäten

ht: 80% av skolans elever genomförde trygghetsenkäten och ca 3% identifierar sig varken som flicka eller pojke.

vt: av dessa kände sig knappt 2%(8 elever) inte trygga på skolan. Av dessa går 5 elever i åk 9 i fyra olika klasser. 88% svarade att de helt och hållet eller till största del kände sig trygga.

ht: av dessa kände sig knappt 1%(4 elever) inte trygga på skolan. Drygt 91% svarade att de helt och hållet eller till största del kände sig trygga.

vt: Otrygga platser: framförallt idrottshall och korridorer. 78% kände sig trygga på alla eller nästan alla platser.

ht: Otrygga platser: fler anger korridorer som otrygg plats. 78% känner sig trygga på alla eller nästan alla platser.

vt: på frågan "jag känner att jag kan vara mig själv" svarade 4,6%(19 elever) inte alls. Detta var jämt fördelat mellan årskurserna. 85% svarade helt och hållet eller till stor del. Drygt 10% svarade till viss del

ht: på frågan "jag känner att jag kan vara mig själv" svarade 2,4 % inte alls. 90% svarade helt och hållet eller till stor del. 8,3% svarade till viss del.

vt: på frågan "känner du att det finns någon vuxen i skolan som bryr sig om hur du mår?" svarade 7,5%(31 elever) inte alls. Även detta var jämt fördelat mellan årskurserna. 74% svarade helt och hållet eller till stor del.

ht: på frågan "känner du att det finns någon vuxen i skolan som bryr sig om hur du mår?" svarade 6,4% (26 elever) inte alls. 78,4% svarade helt och hållet eller till stor del

vt: på frågan "Tycker du att de vuxna på skolan har koll på vad som händer på rasterna?" svarade 7,2%(30 elever) aldrig. Ju högre åk ju fler tyckte "aldrig". 43 % svarade alltid eller oftast. fler i åk 7 svarade alltid eller oftast.

ht: på frågan "tycker du att de vuxna på skolan har koll på vad som händer på rasterna? svarade 5,7%(23 elever) aldrig. 49,5% svarade alltid eller oftast.

vt: på frågan "litar du på att de vuxna på skolan gör tillräckligt om någon elev blir illa behandlad?" svarade 9,6%(40 elever) inte alls, flest från åk 9. 68% svarade helt och hållet eller till stor del.

ht: på frågan "litar du på att de vuxna på skolan gör tillräckligt om någon elev blir illa behandlad" svarade 5,2% (21 elever) inte alls. 75% svarade helt och hållet eller till stor del.

vt: på frågan "hur tycker du att elever bemöter varandra på skolan" svarade 3,4 % (14 elever) mycket dåligt, hälften av dessa i åk 9. 87% svarade mycket eller ganska bra.

ht: på frågan "hur tycker du att elever bemöter varandra på skolan" svarade 2%(8 elever) mycket dåligt. 91,5% svarade mycket eller ganska bra.

vt: på frågan "hur tycker du att elever bemöter vuxna på skolan" svarade 1% (4 elever) mycket dåligt, av dessa 2 i åk 9 en i åk 8 och en i åk 7. 88% svarade mycket eller ganska bra.

ht: på frågan "hur tycker du att elever bemöter vuxna på skolan" svarade 1% (4 elever) mycket dåligt. 92,6% svarade mycket eller ganska bra.

Vi gör följande analys: Eleverna uppfattar inte att vuxna finns närvarande på raster och ju äldre elever desto mindre tillit till att vuxna reagerar. Otrygga platser är fortfarande till största del idrottshall och omklädningsrum, vad som tillkommit är korridorer som största otrygga plats. Under höstterminen är fler nöjda på alla frågor. Att ha vuxennärvaro även utanför klassrum och undervisning är viktigt.

Steg 4: Åtgärder

Det främjande arbetet pågår alltid och utan att något särskilt har hänt. Det bedrivs långsiktigt, gäller alla, sker kontinuerligt både på och utanför lektionstid och det är målinriktat. Det rör skolans hela arbete, från sättet att organisera och genomföra undervisningen till sättet att tala och handla under hela skoldagen. Arbetet sker varje dag, under varje lektion och mellan lektionerna.

Syftet med det förebyggande arbetet är att avvärja risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Som grund för arbetet ligger regelbundna kartläggningar av de risker för sådant som finns i den egna verksamheten. Målet är att genomföra förebyggande insatser med utgångspunkt i den egna verksamhetens identifierade styrkor och svagheter. Som en del av skolans fortbildning för vi diskussioner om hur vi genomför professionella samtal i dessa ärenden.

Dessa åtgärder kommer vi att göra för att förebygga kränkningar i vår verksamhet (de omnämns även på sida 10 i denna plan):

- Utveckla och effektivisera arbetet med Mörbyskolans FFF-representanter. Aktivitetsdagar planeras av FFF och Vuxenteam med syfte att öka trivsel. Dessa dagar genomförs med hjälp av all personal.
- Samtal med framför allt våra nya elever i åk 7 tidigt på höstterminen och betona att Mörbyskolan har nolltolerans mot kränkningar. Samtlig personal ska samarbeta och vara uppmärksamma på risker i ett tidigt stadium.
- Arbeta mer regelbundet med trivsel och trygghet i klasserna genom till exempel att mentorer och FFF:arna håller i övningar på mentorstid. Under ht-22 kommer vi att arbeta med Machofabriken i åk 7 och 8 även på ämnestid. Under vt-23 hoppas vi få medel till att jobba med materialet detsynsinte.
- Ungdomslitteratur kring teman som kränkningar på nätet samt psykisk ohälsa och sociala relationer är inköpta i klassrumsuppsättningar och kommer att användas i undervisningen.
- Vi har upprättat en jämställdhetsplan för att säkerställa att all personal arbetar för de mål och de direktiv som finns upprättade kring jämställdhet i skolan.
- Regelbundna uppföljningar via möten i Vuxenteamet men också med FFF:arna och i arbetslagen varje vecka.

- Eleverna ska fortsatt ha fast placering på samtliga lektioner och läraren bestämmer grupper vid grupparbeten.
- Fortsatt schemalagt och heltäckande rastvärdssystem.
- Kurator och skolsköterska har samtal med alla i åk 7 under uppstartsveckorna.
- Kurator genomför en individuell hälsoenkät och samtal med alla elever i åk 7.
- Individuella samtal mellan mentorer och elever ska ske löpande under året.
- Mentorstiden ska planeras upp i arbetslagen med hjälp av Vuxenteamet och innehålla en större del trivselfrämjande aktiviteter och lekar.
- Dokumentation av kränkingsärenden och incidenter ska alltid genomföras av berörd personal.
- Ökad uppmärksamhet och nolltolerans från lärare och personal i klassrum, korridorer, matsal, skolgård mm. Dvs. nolltolerans över hela skolan under hela skoldagen.
- Öka undervisning och medvetenhet kring vad diskrimineringsgrunderna innebär i praktiken.

Ärendegång vid misstanke om kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier

När personal får kännedom om att en elev utsatts för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier hanterar vi det på följande sätt:

Upptäcka – steg 1

Alla vuxna som arbetar i verksamheten som får kännedom om att något inträffat där en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering ingriper för att stoppa det som sker. Har händelsen redan utspelats tar den vuxne som får informationen reda på mer fakta, vad som hänt, och eventuellt vilka som varit inblandade i händelsen.

Anmäla – steg 2

All form av kränkande behandling stoppas genom att:

- Alla på skolan ansvarar för att reagera, gripa in och rapportera kränkande behandling samt diskriminering.
- All personal arbetar för att motverka och förhindra kränkande behandling och diskriminering.

Blir en elev utsatt för kränkning eller diskriminering, eller om någon känner till någon annan som blir det så är skolan skyldig att utreda.

I första hand anmäls incidenten till elevens mentor. Elever kan även göra en anmälan till annan lärare eller annan skolpersonal, t.ex. till kurator eller rektor. Rektor ska alltid skyndsamt få vetskap om vad som inträffat. anmälan kan ske via [länk](#)

Vill eleven vara anonym så kan hen skriva ner det eleven känner till och lägga i brevlådan som sitter utanför kuratorns dörr.

Rektor informeras samma dag eller senast dagen efter att händelsen kommit till personalens kännedom. De inblandade elevernas mentorer och skolans Vuxenteam får information om vad som hänt. Berörda vårdnadshavare kontaktas och informeras.

Bedömning – steg 3

Rektor eller någon från skolan vuxenteam gör en bedömning av det som hänt för att kunna besluta om hur vi ska utreda det som inträffat. Efter att [formuläret](#) har fyllts i och sparats skickas automatiskt en kopia av anmälan till rektor, huvudman och anmälare. Detta dokument kan sedan användas för vidare utredning i ProReNata.

Utredningen – steg 4

När utredningen påbörjas innebär det att den som ansvarar för utredningen tar reda på vad som har hänt. Så fort de inblandade tillfrågas om vad som hänt har en utredning påbörjats. Om kränkning skett ska utredaren ge förslag till åtgärder som behövs för att det inte ska hända igen. Åtgärderna består i de flesta fall av allvarssamtal, konflikthantering och dialog med vårdnadshavare. Den elev som blivit utsatt ska återfå en trygghet och säker skolsituation. Utredningarna dokumenteras i prorenata

Mörbyskolan dokumentation

Dokumentation i Prorenata efter anmälan skett

Fortsatt dokumentation sker i stegen Utredning respektive Uppföljning. Här behöver vi samarbeta då all personal inte har tillgång till ProRenata.

Uppföljning – steg 5

Utredningen följs upp inom en vecka. Om det visar sig att eleven fortsatt utsatts för kränkningar beslutar skolan om andra mer kraftfulla åtgärder för att få kränkningarna att upphöra. Även de nya åtgärderna följs upp och arbetet fortsätter ända tills elevens situation har förbättrats.

Skolans rektor är alltid ansvarig för utredningen och uppföljningen, om en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier. Stödsamtal av kurator erbjuds de berörda eleverna.

Personals kränkning av elev

Personals kränkning av elev anmäls till skolledning som utreder, åtgärdar och följer upp ärendet. Dokumentationen förvaras hos skolledning.

Skolledningen träffar berörd personal regelbundet under en tid och samtalar om situationen. Parallellt har skolledning uppföljningssamtal med berörd elev och eventuellt elevens föräldrar. Om rektor önskar ha gemensamt samtal med bägge parter, kan detta bara ske om så accepteras av alla. Vid behov deltar även kurator som elevstöd.

Om åtgärderna inte är tillräckliga för att uppnå förlikning tas kontakt med rektors chef. Eleven kan också vända sig till Barn- och elevombudet på skolverket.

Alla elever som varit inblandade i en händelse har rätt att tas om hand av personal oavsett om eleven blivit utsatt för kränkningar eller om eleven har utsatt någon för kränkande handlingar.

Mörbyskolans åtgärdstrappa

1. Mentor eller annan vuxen pratar med inblandade elever, kontaktar föräldrar samt dokumenterar händelsen och samtalen.	2. Vuxenteamet gör en insats vid olösta eller upprepade händelser.	3. Skolledningen arbetar vidare. Kan innebära större möten med flera inblandade.
---	--	---

Kurator kan göra insatser i alla nivåer. Vid varje enskilt fall övervägs anmälan till socialtjänst och/eller polis.

Informationsutbyte sker mellan elevens mentor/arbetslag och Vuxenteam i varje enskilt ärende.

Efter första samtalet kontaktas vårdnadshavare samma dag.

Åtgärder av olika slag, såsom byte av grupp, kan komma i fråga.

Vid varje enskilt fall övervägs anmälan till Socialtjänsten, samt polisanmälan.

Bilaga 1 Ärendegång

Ärendegång för personal vid kränkande behandling ⁵

Gör så här:

- Ta reda på fakta
- Samtal med den / de som blivit utsatt för kränkande behandling.
- Samtal med den / de som utsatt någon för kränkande behandling.

- Vårdnadshavare kontaktas.
- Dokumentera i ProRenata enligt ovan.
- Håll uppföljningsamtal med samtliga elever inom ett par veckor.
- Dokumentera de uppföljande samtalen i ProRenata under utredning av ärendet.

Skolans Vuxenteam består av:

Namn	Titel	Skolenhet
Claes Hänström	Lärare	Arbetslag 7
My Nyman	Kurator	EHT
Tove Swahn	Lärare	Arbetslag 7
Katti Nilsson	SVA-lärare	Arbetslag 8
Michael Eurenus	Speciallärare	EHT, LC, Arbetslag 7
Bengt Axelsson	Biträdande rektor	Skolledning, EHT
Therese Norin	Socialpedagog	LC, arbetslag 9
Ida Svantesson	Lärare	Arbetslag 8

Bilaga 2 Lagrum

Definitioner

Definitioner av kränkande behandling enligt skollagen (2010:800) kap. 6

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som *inte har* något samband med diskrimineringsgrunderna.

En elev kan utsättas för kränkande behandling genom att:

- Eleven får höra nedsättande, förnedrande och sårande kommentarer om till exempel sitt utseende, sin kropp och så vidare. Det kallas för verbala kränkningar.
- Eleven blir utfrysad, hånad, ironiserad över, eller får förnedrande kommentarer på sociala medier. Det kallas för psykiska kränkningar.
- Eleven blir utsatt för fysiskt våld genom till exempel slag eller knuffar. Det kallas för fysiska kränkningar.

Begreppet mobbning används inte i lagstiftningen men definieras av Skolverket som ”en situation där ett barn/elev blir utsatt för upprepade kränkningar eller trakasserier”.

Definitioner av trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567)

Trakasserier är kränkande handlingar som kränker ett barn eller en elevs värdighet och som har ett samband med diskrimineringsgrunderna.

Ett barn eller en elev kan utsättas för trakasserier genom att till exempel:

- Eleven kallas för en kränkande beteckning på grund av sin etnicitet, funktionsnedsättning, trosuppfattning, kön, sexuella läggning eller könsuttryck.
- Eleven utesluts ur kamratgruppen på grund av sin religiösa tillhörighet
- Eleven blir utsatt för fysiskt våld genom till exempel slag eller knuffar på grund av sin funktionsnedsättning

För att en handling ska definieras som kränkande behandling (mobbning) eller trakasserier krävs att handlingen utförs medvetet och med avsikt att tillfoga någon annan skada eller obehag.

Definitioner av sexuella trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567)

Sexuella trakasserier är handlingar som kränker en elevs värdighet och som är av sexuell natur.

En elev kan utsättas för sexuella trakasserier genom att till exempel:

- Eleven får höra kommentarer om sin kropp som är av sexuell natur.
- Eleven blir ”uthängd” och förnedrad med bilder och kommentarer av sexuell karaktär som publiceras på sociala medier.
- Eleven blir berörd kroppsligen på ett sätt som uppfattas vara sexuellt eller tvingad till handlingar av sexuell karaktär.

Skollagen 6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling

Ändamål och tillämpningsområde

1 § Detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag.

Diskriminering

2 § Bestämmelser om förbud m.m. mot diskriminering i samband med verksamhet enligt denna lag finns i diskrimineringslagen (2008:567).

Definitioner

3 § I detta kapitel avses med

- elev: utöver vad som anges i 1 kap. 3 § den som söker annan utbildning än förskola enligt denna lag,
- barn: den som deltar i eller söker plats i förskolan eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap.,
- personal: anställda och uppdragstagare i verksamhet enligt denna lag, och
- kränkande behandling: ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Tvingande bestämmelser

4 § Avtalsvillkor som inskränker rättigheter eller skyldigheter enligt detta kapitel är utan verkan.

Ansvar för personalen

5 § Huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Aktiva åtgärder

Målinriktat arbete

6 § Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §§.

Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

7 § Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Plan mot kränkande behandling

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Förbud mot kränkande behandling

9 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

10 § En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med

verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567).

För verksamhet som avses i 25 kap. och för fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet eller förskoleenhet gäller första och andra styckena för den personal som huvudmannen utser. Förordning (2018:1303).

Förbud mot repressalier

11 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för repressalier på grund av att barnet eller eleven medverkat i en utredning enligt detta kapitel eller anmält eller påtalat att någon handlat i strid med bestämmelserna i kapitlet.

Läroplanerna för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet samt för grundsärskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan.

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

- - - Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor är de värden som utbildningen ska gestalta och förmedla.

Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

Socialtjänstlagen (2001:456)

Enligt 14 kap. är myndigheter vars verksamhet berör barn och unga skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. Myndigheterna är även skyldiga att lämna socialnämnden alla uppgifter som kan vara av betydelse för utredning av ett barns behov av stöd och skydd.

Diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567)

Den som bedriver utbildning och alla de som arbetar i våra skolor är förbjudna att diskriminera elever som deltar i eller söker till våra verksamheter. Med diskriminering menas att ett barn eller en elev missgynnas genom att barnets rättigheter inte tillgodoses, eller att barnets rättigheter inskränks i förhållande till övriga barns möjligheter.

Olika former av diskriminering

Direkt diskriminering

En elev eller en grupp av elever missgynnas genom att en vuxen på skolan behandlar barnet/eleven sämre än hur övriga barn/elever behandlas. Missgynnandet har samband med någon/några av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering

En elev eller en grupp av elever missgynnas genom skolans regler är framtagna på ett sätt som framstår som neutrala men i verkligheten missgynnar en kategori av elever. Personalens förhållningssätt, jargong, språkbruk eller den rådande kulturen kan också innebära ett missgynnande för en grupp av elever. Missgynnandet har samband med diskrimineringsgrunderna.

Bristande tillgänglighet

En elev med funktionsnedsättning missgynnas genom att åtgärder som behövs för tillgängligheten inte genomförs. Eleven har rätt att komma i en jämförbar situation som övriga, utifrån skäligen krav i lag och annan författning. Hänsyn måste tas till ekonomiska och praktiska förutsättningar, varaktighet, omfattning och andra omständigheter av betydelse.

Trakasserier

Ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier

Ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och kränkningen är av sexuell natur.

Instruktioner att diskriminera

En vuxen på skolan har fått instruktioner av sin chef eller av någon som den vuxne står i ett lydnads- eller beroendeförhållande till som innebär att ett en elev missgynnas genom direkt eller indirekt diskriminering.

Diskrimineringsgrunderna

1. Kön – att någon är man eller kvinna
2. Könsoverskridande identitet eller uttryck – att någon inte identifierar sig som man eller kvinna eller på ett annat sätt uttrycka att hen tillhör ett annat kön än det som tilldelats vid födseln.
3. Etnisk tillhörighet – nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande
4. Funktionsnedsättning – varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga.
5. Sexuell läggning – homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning
6. Ålder – uppnådd levnadslängd
7. Religion- och annan trosuppfattning – olika religiösa åskådningar eller andra trosuppfattningar som till exempel ateism.

Förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling (2016:1011) 2§

Enligt 2 § ska barn och elever medverka i arbetet med att upprätta, följa upp och utvärdera planen mot kränkande behandling. Deltagandet ska anpassas efter barnens ålder och mognad.

Bilaga 3 Information och material

Tips på information och material att använda i det främjande och förebyggande arbetet.

Skolverket ”Vad fungerar – resultat av utvärdering av metoder mot mobbning” <https://www.skolverket.se/publikationer?id=2517>

Barn- och elevombudet ”Arbetar mot kränkningar och mobbning” <https://beo.skolinspektionen.se/>

Diskrimineringsombudsmannen. Främja och förebygga – skolans ansvar <http://www.do.se/framja-och-atgarda/forskolan-och-skolans-ansvar/>

Barnombudsmannen ”Välkommen till verkligheten – barn och unga om samhällets stöd vid kränkningar och trakasserier i skolan” <https://www.barnombudsmannen.se/globalassets/dokument-for-nedladdning/publikationer/valkommen-till-verkligheten.pdf>

Rädda Barnens handbok "Stopp! Min kropp!"

<https://www.raddabarnen.se/rad-och-kunskap/foralder/stopp-min-kropp/>

Stiftelsen Allmänna Barnhuset "Dags att prata om sexuella övergrepp"

<https://www.dagsattprataom.se/>

RFSU (Riksförbundet för sexuell upplysning) "Sexuella trakasserier i skolan"

<https://www.rfsu.se/sex-och-relationer/for-pedagoger-och-yrkesverksamma/rfsu-material/>

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor:

- "Näthat – hat på nätet"
<http://www.mucf.se/nathat-hat-pa-natet>
- "Inte ditt fel"
<http://www.mucf.se/publikationer/inte-ditt-fel>
- "Ses offline"
<http://www.mucf.se/publikationer/ses-offline>
- "Youmo i praktiken- vägledning att prata med unga nyanlända om frågor som rör hälsa, sexualitet och jämställdhet"
<https://www.mucf.se/publikationer/youmo-i-praktiken>

Brottsoffermyndigheten. Jag vill veta "Brott på internet"

<https://www.jagvillveta.se/14-17-ar/vad-har-hant/brott-pa-internet>

Brottsoffermyndigheten. Information om samtyckeslagen

<https://www.frivilligtsex.se/>